

Er ref: M2018/01858/Ke
Malin Johansson
Elisabeth Lidbaum

malin.johansson@regeringskansliet.se
elisabeth.lidbaum@regeringskansliet.se

Vår ref: R 2018:41
Karin Tormalm

karin.tormalm@skogsindustrierna.se

Yttrande över EU-kommissionens förslag till direktiv om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön

Sammanfattning

Skogsindustrierna:

- Har formulerat en vision om att driva tillväxt i världens bioekonomi för att utifrån förnybara råvaror bryta den fossilbaserade ekonomin och bidra till klimatpolitiska målsättningar
- Välkomnar förslag om åtgärder för ökad resurseffektivitet och minskad mängd plast i haven
- Anser att direktivets omfattning och definitioner endast ska gälla de engångsprodukter som orsakar mest plast i haven
- Ställer sig tveksamma till generella förbud (utsläppande på marknaden) för enskilda produkter
- Bedömer att förslaget överlappar med annan lagstiftning, såsom exv. förpacknings- resp. avfallsdirektiven, som riskerar otydligheter vid implementering
- Ser att Kommissionens konsekvensanalys har brister och behöver utvecklas med avseende på till exempel livsmedelssäkerhet, konsumentnära verksamheter och nedskräpning.

Skogsindustriernas yttrande

Resurseffektivitet

Resurseffektivitet och utveckling av en cirkulär och biobaserad ekonomi är frågor som Skogsindustrierna och våra medlemsföretag arbetat med under en lång tid. Drygt 70 procent av Skogsindustriföretagens produkter samlas in för återvinning på EU-nivå, och denna andel är ökande. Åtgärder som främjar en hög insamlings- och återvinningsgrad av alla material är positivt.

Direktivets omfattning

Kommissionen pekar på behovet av att minska mängden plast som hamnar i haven och föreslår därför bland annat att direktivet endast ska gälla de på stränder oftast påträffade plastartiklarna för engångsbruk (skäl 7 i förslaget). Kommissionen föreslår vidare att en slutprodukt som innehåller ett polymermaterial, men där detta inte används som huvudsaklig strukturkomponent, inte ska omfattas av direktivet eller ingå i definitionen (skäl 8 i förslaget). Skogsindustrierna håller med om det stora behovet av att vidta åtgärder för att minska mängden plastartiklar i haven och bedömer de angivna skälen till direktivets omfattning vara rimliga och väl avvägda.

Skogsindustrierna bedömer att det inte är relevant att produkter som har en annan huvudsaklig strukturkomponent än plast, exempelvis papper och kartong, omfattas av direktivet. Det finns därför ett stort behov av att förtydliga att det är de engångsprodukter som orsakar mest plast i haven som ska omfattas av direktivet. Det vore konsekvent att använda samma definition och tolkning av vad som omfattas av begreppet "plastartiklar" i samtliga direktiv från EU. Det finns en plastförordning

(EG)10/2011 om material och produkter av plast avsedda att komma i kontakt med livsmedel. Denna omfattar exempelvis inte plastbelagt papper.

Utsläppande på marknaden

Skogsindustriernas anser generellt att det är fel att förbjuda enskilda produkter. Direktivets syfte - att minska mängden plast i haven - skulle i stället kunna uppnås genom ändrade beteenden när det gäller nedskräpning och ökad insamling och återvinning. Att förbjuda enskilda produkter kan dock i vissa fall vara verkningsfullt, under förutsättning att de alternativ som då står till buds minskar den totala miljöbelastningen.

Överlappande lagstiftning

Flera av de produkter som nämns i annexet under punkt E omfattas redan av producentansvarslagstiftning i enlighet med EU:s Förpackningsdirektiv 94/62/EC och Avfallsdirektivet 2008/98/EC. Överlappande lagstiftning med olika definitioner för samma produkt är vilseledande och suboptimal. Direktivförslaget bör ses över mot bakgrund av ovan nämnda direktiv som nyligen reviderats.

Konsekvensanalysen

Kommissionen har endast haft tre månader på sig för genomförandet av konsekvensanalysen, att jämföra med konsekvensanalysen för direktivet om plastpåsar 2015 som genomfördes under en två-årsperiod. Vissa frågor som lyftes under konsultationen har därför inte hunnit utredas, vilket medför att många frågor om direktivets konsekvenser kvarstår utan åtgärd. Det gäller bland annat livsmedelssäkerhet, konsumentnära verksamheter och nedskräpning.

Skogsindustriernas utgångspunkt

Med välskötta skogar och en skogsindustri i världsklass som grund har Skogsindustrierna ställt upp en offensiv vision: att skogsnäringen driver tillväxt i världens bioekonomi. Bioekonomin bidrar till att bryta dagens fossilbaserade ekonomi och till att uppnå EU:s och Sveriges klimatpolitiska målsättningar. En bioekonomi utgår från förnybara råvaror, som används på ett hållbart sätt.

De biobaserade produkter Skogsindustriernas medlemsföretag redan idag tillverkar - bioenergi, sågade trävaror, massa och papper - kommer att vara basen under åtskilliga år framöver men kompletteras ständigt med nya produkter som textilt fibrer till kläder, kemikalier, drivmedel, etc. En utveckling av bioekonomin handlar alltså inte enbart om att ersätta fossilenergi med bioenergi utan i hög grad om att ersätta växthusgasintensiva och ändliga produkter med förnybara och återvinningsbara. För att framtidssatsningar ska kunna finansieras krävs en politik som leder till stark internationell konkurrenskraft för skogsindustrin.

För Skogsindustrierna

Karin Tormalm
Näringspolitisk utredare